

Zarządzenie Nr 6/2024

z dnia 11 maja 2024 r.

Dyrektora Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda

**w sprawie: wprowadzenia do stosowania procedury „Standardów Ochrony Małoletnich” i
upoważnienia pracownika do wykonywania zadań związanych z przyjętą procedurą**

§1

Zgodnie z zapisami art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich wprowadzam do stosowania w Darłowskim Ośrodku Kultury im. Leopolda Tyrmanda „Standardy ochrony Małoletnich” stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia.

§2

Jako osobę upoważnioną do podejmowania działań określonych w Standardach Ochrony Małoletnich” wskazuję pani: **Magdalenę Zawadkę**.

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Darłowskiego Ośrodka Kultury
im. Leopolda Tyrmanda
Magdalena Zawadka
Magdalena Zawadka

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

WSTĘP

Dokument „Standardy ochrony małoletnich” jest z elementem systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowi formę zabezpieczenia ich praw. Standardy należy traktować jako jedno z narzędzi wzmacniające i ułatwiające skuteczniejszą ochronę małoletnich.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- w Darłowskim Ośrodku Kultury im. Leopolda Tyrmanda nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy,
- podejmowane postępowanie nie może naruszać praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych działań,
- prowadzone postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego dziecku środowiska.

SŁOWNICZEK

Ilekcroć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1. **ośrodku, DOK** – należy przez to rozumieć Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda;
2. **procedurze, dokumencie, standardach** - należy przez to rozumieć Standardy ochrony małoletnich;
3. **upoważnionym pracowniku** - należy przez to rozumieć osobę wskazaną zarządzeniem dyrektora Darłowskiego Ośrodka Kultury do podejmowania działań związanych z ochroną małoletnich w ośrodku;

4. **małoletnim, dziecku** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
5. **pracowniku, personelu** – należy przez to rozumieć każdego pracownika ośrodka, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: praktykantów, wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
6. **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda;
7. **rodzicu** – należy przez to rozumieć również opiekuna prawnego, rodzinę zastępczą lub podmiot sprawujący pieczę zastępczą nad dzieckiem;
8. **świadku przemocy domowej** – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

STANDARD I

PRACOWNICY DARŁOWSKIEGO OŚRODKA KULTURY IM. LEOPOLDA TYRMANDA, MAŁOLETNI ORAZ ICH RODZICE ZNAJĄ „STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH”.

DOKUMENT JEST DOSTĘPNY I UPOWSZECHNIANY.

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany, zgodnie z zapisami ustawy o ochronie małoletnich przez przestępczością na tle seksualnym i krzywdzeniem.
2. Z procedurą zapoznano pracowników ośrodka, rodziców oraz małoletnich.
3. Dokument wprowadzono do stosowania w Darłowskim Ośrodku Kultury im. Leopolda Tyrmanda.
4. Standardy ochrony małoletnich udostępniono na stronie internetowej: <http://www.dokdarlowo.pl/> oraz dokument dostępny jest do wglądu w sekretariacie.
5. Procedura została udostępniona w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne.
6. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród pracowników i współpracowników ośrodka.
7. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie zajęć, warsztatów oraz innych aktywności grupowych organizowanych w Darłowskim Ośrodku Kultury, których grupą docelową są małoletni.

STANDARD II

PRACOWNICY WSPÓŁTWORZĄ I GWARANTUJĄ BEZPIECZNE I PRZYJAZNE ŚRODOWISKO W DARŁOWSKIM OŚRODKU KULTURY.

1. **Darłowski Ośrodek Kultury** przed nawiązaniem współpracy z osobą:
  - a) zatrudnioną w ramach umowy o pracę
  - b) zatrudnioną na stanowisku instruktora w ramach umowy zlecenie

- c) wykonującą - niezależnie od stosunku prawnego regulującego współpracę zadania związane z rozwijaniem pasji, zainteresowań oraz umiejętności małoletnich

dokonyje weryfikacji kandydata w:

- Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym
  - Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze
2. Osoba wymieniona w pkt 1 ppkt. a-c jest zobowiązana złożyć następujące dokumenty:
- informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
  - oświadczenie o państwach zamieszkiwania przez ostatnie 20 lat;
  - informację z Krajowego Rejestru Karnego państwa zamieszkiwania uzyskaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi lub informacja z KRK kraju zamieszkania w zakresie tożsamyh przestępstw;
  - w przypadku gdy w danym państwie nie jest prowadzony Rejestr Karny - odpowiednie oświadczenie.
3. Darłowski Ośrodek Kultury w przypadku zawierania umowy zlecającej wykonywanie określonych czynności lub usług na swoją rzecz, w przypadku, gdy przedmiot umowy dotyczy bezpośrednio małoletnich przyjmuje od osób prowadzących działalność gospodarczą - potencjalnych zleceniobiorców oświadczenie, że stosują SOM oraz weryfikują osoby przez siebie zatrudniane w sposób określony w ustawie o przeciwdziałaniu przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
4. Dyrektor Darłowskiego Ośrodka Kultury określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”.
5. Pracownicy ośrodka są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich.
6. W ośrodku prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem. Raz w roku przeprowadzane jest szkolenie ze Standardów ochrony małoletnich obowiązujących w Darłowskim Ośrodku Kultury, prowadzone przez upoważnionego pracownika.

STANDARD III

OŚRODEK ZAPEWNI MAŁOLETNIM RÓWNE TRAKTOWANIE ORAZ PRZESTRZEGANIE ICH PRAW.

R.

Małoletni korzystający z oferty imprez oraz zajęć organizowanych przez Darłowski Ośrodek Kultury wiedzą jakie zachowania między nimi są niedozwolone oraz wiedzą do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.

STANDARD IV

ZNAJOMOŚĆ SOM PRZEZ WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW DARŁOWSKIEGO OŚRODKA KULTURY ZAPEWNIĄ SKUTECZNĄ OCHRONĘ MAŁOLETNIM.

1. Określono procedury interwencji pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. Pracownicy wiedzą, jak postępować w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego
3. W Darłowskim Ośrodku Kultury ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W ośrodku wskazano osobę odpowiedzialną za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie Sądu Rodzinnego, Zespołu Interdyscyplinarnego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej bądź Zespołu Interdyscyplinarnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.
5. W ośrodku wskazano osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Informacja o osobie przyjmującej zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej oraz w sekretariacie.
6. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Polityki Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującej w ośrodku (RODO).

STANDARD V

W DARŁOWSKIM OŚRODKU KULTURY WZMACNIANE JEST POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA MAŁOLETNICH W OBSZARZE RELACJI SPOŁECZNYCH:

1. W ośrodku opracowano i wdrożono zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami.
2. W ośrodku określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

STANDARD VI

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM SĄ DOKUMENTOWANE.

1. W ośrodku prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich składa oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązana jest do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. Zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu zostały określone.

STANDARD VII

DARŁOWSKI OŚRODEK KULTURY MONITORUJE I OKRESOWO WERYFIKUJE ZGODNOŚĆ PROWADZONYCH DZIAŁAŃ Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI I PROCEDURAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH.

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane raz w roku.
2. Weryfikacja przyjętych zasad i realizowanych procedur raz w roku, jest połączona z corocznym szkoleniem przypominającym dla instruktorów ze Standardów oraz corocznym zapoznaniem rodziców małoletnich uczęszczających na zajęcia realizowane w DOK ze Standardami.
3. Do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.
4. Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor Darłowskiego Ośrodka Kultury.

Rozdział 1

Zasady zatrudniania pracowników, zawierania umów z wykonawcami lub innej współpracy z Darłowskim Ośrodkiem Kultury

§1

Osoba zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. Zarządzania, Kadr i Obsługi Kasy oraz inne osoby - w zakresie swoich uprawnień - przed zatrudnieniem, niezależnie od podstawy prawnej takiej współpracy oraz terminu jej trwania o ile jest ona wykonywana w kontakcie z małoletnimi uzyskuje informacje z:

- Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym
- Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw

przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

Powyższa czynność jest dokumentowana w formie wydruku i dołączana odpowiednio - do akt osobowych pracownika lub dokumentacji osoby współpracującej z ośrodkiem.

§2

Kandydat do zatrudnienia lub inna osoba podejmując współpracę z ośrodkiem:

1. przedkłada informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
4. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 2 lub 3, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
5. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 2-4, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
6. Oświadczenia, o których mowa w ust. 4 i 5, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

LB

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

§3

1. Zatrudniani pracownicy lub inne osoby przed dopuszczeniem do swoich zadań są zobowiązani do zapoznania się z:

- 1) Regulaminem imprez Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda
- 2) Regulaminem zajęć Darłowskiego Ośrodka Kultury im. Leopolda Tyrmanda
- 3) Regulaminem Kina „Bajka” – jeśli zadania dotyczą tego miejsca
- 4) Regulaminem Galerii Rybackiej i Marynistycznej – jeśli zadania dotyczą tego miejsca
- 5) Regulaminem pracowni ceramicznej – jeśli zadania dotyczą tego miejsca
- 6) Regulaminem monitoringu
- 7) Regulaminem RODO
- 8) Standardami ochrony małoletnich

2. Potwierdzenie zapoznania się z dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do innej dokumentacji współpracującej z ośrodkiem osoby.

§4

Zasady zawierania umów z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą lub powierzania ich w ramach outsourcingu usług na rzecz małoletnich

1. Podpisanie umowy z podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą lub powierzenia zadań w ramach outsourcingu jest możliwe po przedłożeniu przez te podmioty dokumentacji określonej w §2.
2. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą lub wykonujący zadania w ramach outsourcingu może zwolnić się od obowiązku złożenia dokumentacji pod warunkiem złożenia następującego oświadczenia.

Jako właściciel/uprawniony do reprezentacji firmy (dokładna nazwa, adres firmy, NIP, REGON) oświadczam, że w ww. organizacji zostały wprowadzone i wdrożone Standardy ochrony małoletnich i/ lub personel został zatrudniony zgodnie z wymogami wynikającymi z zapisami art 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Rozdział 2

Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i pracowników Darłowskiego Ośrodka Kultury

§5

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu na zajęciach i wydarzeniach organizowanych przez Darłowski Ośrodek Kultury, monitorują ich sytuację i dobrostan.
2. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.

§6

Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, praktykantów i wolontariuszy.

§7

Zasady komunikacji z małoletnim - komunikacja budująca dobre relacje

Pracownicy:

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów.
2. Reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
3. Daje prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
4. Komunikacja prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
5. Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają.
6. Unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytyka błędów w sposób, który rani.
7. Nie grozi, nie wyraża dezaprobaty wobec zachowania małoletniego czy jego postępów w sposób uwłaczający jego godności i poczuciu własnej wartości.
8. Nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletniego lub jego postępy, nie dowcipkuje i nie żartuje z małoletniego, w sposób, który obniża jego poczucie własnej wartości.
9. Słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.

10. Stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania małoletniego, tj. krytykuje w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
11. Nie podnosi głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.
12. Mówi wyraźnie, bez szeptu i krzyku, stara się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymuje kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jej przestrzeni osobistej.

Komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

Pracownicy:

1. W rozwiązywaniu konfliktów stosują następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
  - nie oceniają, nie uogólniają, nie interpretują, nie dają „dobrych rad”, nie moralizują,
  - wysłuchują, stosują komunikaty „JA”, upewniają się, czy dobrze rozumieją swojego rozmówcę,
  - oddzielają problem od osoby, wyrażają brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
  - skupiają swoją uwagę na rozmówcy, koncentrują się na tym co mówi,
  - okazują rozmówcy szacunek,
  - mówi wprost – otwarcie udzielają konkretnych informacji zwrotnych.
2. W komunikacji z małoletnim podczas rozwiązywania konfliktów wystrzegają się:
  - tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi,
  - błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
  - niewłaściwego zrozumienia intencji rozmówcy,
  - niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
3. W procesie rozwiązywania konfliktu dbają o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
4. Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczą w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, arbitraż.
5. Szybko reagują na problemy związane z dyscypliną:
  - rozwiązują pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletniego,

- nie podnoszą nadmiernie głosu i nie krzyczą, zwracają uwagę tym, którzy łamią ustalony porządek,
  - wykazują empatię wobec małoletnich,
  - ustalają (przypominają) obowiązujące zasady – wyraźnie określają oczekiwane zachowania.
6. Metody dyscyplinowania dobierają adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).
7. Upominając słownie, perswazyjnie, starają się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
8. Jeśli zajdzie taka potrzeba przekazują małoletniemu utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny/rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania małoletniego, a nie jego osoby.

§9

Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty pracowników z małoletnim nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Pracownicy nie wykorzystują wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Pracownicy nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
4. Pracownicy nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
  - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu,
  - stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
  - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - nadmierne, wygórowane wymagania,
  - agresywne wypowiedzi i komentarze,
  - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających materiałów.
5. Pracownicy nie stosują naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:

- komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
  - wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
  - nie piszą do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
  - nie wdają się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby wyrządzić krzywdę,
6. Pracownicy nie naruszają nietykalności osobistej małoletnich. Nie zachowują się wobec nich w sposób niestosowny, np. nie dotykają, nie głaszczą, nie poklepują w sposób poufaty, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.
  7. Nie zmuszają małoletnich do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
  8. Nie prowokują nieodpowiednich kontaktów z małoletnim, np. nie angażują się w takie aktywności jak laskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
  9. Upewniają/informują, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć bezpośrednio lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
  10. Zawsze są przygotowani na wyjaśnienie swoich działań/zachowania.
  11. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
  12. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletniego do prywatności, np. nie należy otaczać małoletnich osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
  13. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej.
  14. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego pracownicy unikają innego niż niezbędny kontakt fizyczny. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w korzystaniu z toalety.

§10

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach organizacyjnych i pomocowych

1. Kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo.

2. Kontakt nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Personel nie nawiązuje kontaktów poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez inne kanały komunikacji niż te wskazane w ofercie zajęciowej DOK.
6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (kontakt telefoniczny z numeru wskazanego w ofercie zajęciowej DOK) a rodzice/ opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i jego rodzice/ opiekunowie są osobami bliskimi dla personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców/ opiekunów.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności działania niedozwolone

§11

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy DOK chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
3. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny,

- wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
  7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
  8. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
  9. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
  10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małych nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
  11. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
  12. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników ośrodka o zaistniałych zagrożeniach.
  13. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w procedurami).
  14. Małoletni uczestniczący w zajęciach na terenie DOK znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
  15. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w DOK pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

§12

Niedozwolone zachowania małych w Darłowskim Ośrodku Kultury:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec małych i innych osób:
  - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
    - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
    - wymuszenia;
    - napastowanie seksualne;
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
    - fizyczne zaczepki;

VB.

- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska;
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
- bezpośrednie obrażanie;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie; groźby;
- obraźliwe SMSy i MMSy;
- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- wulgarne gesty;
- niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby;
- straszenie;
- Szantażowanie;

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w ośrodku, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, tańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie DOK.
3. Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczanie sali, gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren DOK,
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w DOK. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
6. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
7. Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
8. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności ośrodka. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
9. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
10. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
11. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
12. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
13. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

14. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

Rozdział 4

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletniego

§13

Zasady przetwarzania danych osobowych

Na podstawie art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – dalej RODO – z dniem 25 maja 2018 roku informuję, iż:

1. Administratorem Danych Osobowych przetwarzającym dane osobowe jest Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda z siedzibą w Darłowie. Aby skontaktować się z nami, wyślij wiadomość pod e-mail: kultura@darlowo.pl lub zadzwoń pod numer tel. 94 314 26 29 Odbiorcami danych osobowych są obsługujące administratora firmy zewnętrzne, które realizują usługi IT na podstawie umowy zawartej z Administratorem zgodnie z art. 28 RODO oraz jednostki organizacyjne Miasta Darłowa, podmioty realizujące na rzecz Darłowskiego Ośrodka Kultury usługi czy Jednostki Samorządu Terytorialnego realizujące zadania na rzecz Miasta Darłowa, którym administrator może powierzyć przetwarzanie danych osobowych,
2. Administrator Danych Osobowych wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym kontakt jest możliwy pod numerem telefonu 94 314 22 23 do 26 wew. 221 lub adresem email: iod@darlowo.pl
3. Dane osobowe będą przez nas przetwarzane w celu:
  - a) wykonania zadań Darłowskiego Ośrodka Kultury i innych prawnych obowiązków, w tym umownych, Darłowskiego Ośrodka Kultury (podstawa prawna: art. 6 ust. 1 lit. c RODO),
  - b) realizacji prawnie usprawiedliwionych interesów Darłowskiego Ośrodka Kultury (podstawa prawna: art. 6 ust. 1 lit. f RODO) takich jak: wykonanie zawartych przez nas umów z podmiotami trzecimi, w tym z naszymi partnerami i sponsorami, marketing bezpośredni naszych usług i zadań, ustalenie, obrona i dochodzenie roszczeń, tworzenie zestawień i analiz (takich jak raportowanie, badania marketingowe itp., itd.) w związku z wykonywaniem naszych zadań statutowych i obowiązków prawnych, w tym umownych;
4. Dane osobowe będą przetwarzana przez okres niezbędny do realizacji wskazanego w pkt. 3 celu przetwarzania, w tym również obowiązku archiwizacyjnego wynikającego z przepisów prawa.

5. Osoba, której dane są przetwarzane ma prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo do przenoszenia danych., ma również prawo do wniesienia skargi do Urzędu Ochrony Danych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez administratora.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem umownym a ich niepodanie będzie skutkowało brakiem realizacji umowy.
7. Decyzje związane z przetwarzaniem danych nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany.

§14

Klauzula informacyjna dla monitoringu wizyjnego

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO) z dnia 27 kwietnia 2016r. informuję, iż:

1. Monitoring wizyjny prowadzony jest przez Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda w celu zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.
2. Monitoring wizyjny obejmuje lewą i prawą stronę od frontu budynku, wjazd na zaplecze Sali kina, w budynku hol przy kasie biletowej oraz salę kina Bajka.
3. Administratorem danych osobowych jest Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda mający swoją siedzibę w Darłowie przy ul. Morskiej 56, 76 – 150 Darłowo.
4. Z Administratorem Danych można skontaktować się:
  - a) listownie: pod adresem jak w punkcie 3
  - b) przez adres e-mail: kultura@darlowo.pl
  - c) telefonicznie: 94 314 26 29
5. Odbiorcą danych osobowych będą wyłącznie podmioty upoważnione na podstawie przepisów prawa.
6. Okres przechowywania nagrań z monitoringu w Darłowskim Ośrodku Kultury wynosi 14 dni. Po tym czasie dane z monitoringu są nadpisywane.
7. Prawo do dostępu do nagrań w uzasadnionych przypadkach oraz prawo do przetwarzania ich danych przez ograniczony czas - może być przyznane w uzasadnionych wypadkach.
8. Osoba, która uzna, że przetwarzanie jej danych osobowych jest niezgodne z prawem ma prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego-Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (na adres Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa).

§15

Zgodnie z regulaminem zajęć prowadzonych w Darłowskim Ośrodku Kultury rodzic małoletniego:

1. wyraża zgodę na przetwarzanie swoich oraz małoletniego danych osobowych, wizerunkowych i kontaktowych przez Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda, ul. Morska 56, 76-150 Darłowo do celów: statutowych, kontaktowych, promocji wydarzeń w mediach ogólnodostępnych i społecznościowych, na plakatach, folderach, ulotkach itp.
2. Przyjmuje do wiadomości, że podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednak niepodanie danych w zakresie wymaganym przez administratora będzie skutkować brakiem możliwości uczestnictwa w zajęciach/warsztatach organizowanych przez Darłowski Ośrodek Kultury.
3. Wyraża zgodę na nieodpłatne wykorzystanie utworów/prac powstałych w czasie zajęć artystycznych prowadzonych przez Darłowski Ośrodek Kultury w celu promocji placówki w następujących polach eksploatacji:
  - na internetowych stronach,
  - w folderach, filmach, prezentacjach reklamowych,
  - w programach reklamowych promujących imprezę oraz zdarzenie z obszaru amatorskiego ruchu artystycznego,
  - na plakatach, ulotkach, w kalendarzach oraz gadżetach promujących działalność artystyczną DOK oraz w innych publikacjach wydawniczych.
4. Wyraża również zgodę na przechowywanie utworów, prac plastycznych (prace powstałe w czasie zajęć w DOK, stanowią własność instytucji) na dysku magnetycznym i innych nośnikach oraz do ich opracowywania i przetwarzania na potrzeby promocji.

Rozdział 5

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

§16

Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego odbywa się poprzez:

1. ujawnienie przez pokrzywdzonego przemocy domowej, Ujawnienie przez małoletniego przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy poinformuje pracownika ośrodka o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych. Ujawnienie jest dla małoletniego bardzo trudnym momentem, świadczy o dużym doznawanym bólu i determinacji.
2. informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy, informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny, przypadkowego świadka przemocy. W każdym przypadku informacje o przemocy wobec małoletniego wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi

zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez małoletniego, pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązany jest do zareagowania na taki sygnał.

Fakt ujawnienia przemocy nie podlega ocenie uwiarygadniającej - wymaga zareagowania!

§17

Zgłaszanie stosowania przemocy domowej przez małoletniego

1. Każdy małoletni może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem Darłowskiego Ośrodka Kultury, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
3. Pracownik, który powziął informację od krzywdzonego podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu **zatrzymanie krzywdzenia**.
4. W przypadku zagrożenia życia małoletniego, **po przekazaniu informacji osobie upoważnionej przez dyrektora DOK** pracownik, który uzyskał zgłoszenie zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – **Policję i pogotowie ratunkowe**, o zagrożeniu życia małoletniego.
5. W przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie z procedurą.

§18

Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez pracownika Darłowskiego Ośrodka Kultury

1. Każdy pracownik DOK, który zauważy lub podejrzewa u małoletniego symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy.
2. Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu osobę upoważnioną przez dyrektora DOK dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania małoletniego, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
3. Osoba upoważniona przez Dyrektora Darłowskiego Ośrodka Kultury do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich wraz z osobą zgłaszającą wypełniają Kartę zgłoszenia (załącznik nr 1 do Standardów). Na karcie podpisują się obie osoby ją wypełniające.

§19

Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz

1. Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy domowej.

LP.

2. W celu zgłoszenia stosowanej wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest kierowana do osoby upoważnionej przez Dyrektora DOK
3. W trakcie rozmowy osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego.
4. Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu.
5. Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych dyrektorowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych.
6. W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych pracownik sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej (wskazując nr telefonu dzwoniącego)
7. W sytuacji, jak w pkt 6, pracownik zawiadamia osobę upoważnioną przez Dyrektora DOK o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej.
8. Pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania wypełnia Kartę zgłoszenia – załącznik 1, w obecności – o ile to możliwe – osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje Kartę zgłoszenia do osoby upoważnionej przez Dyrektora DOK. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie i osoba zgłaszająca.
9. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić Policję.

§20

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI I ICH DOKUMENTOWANIA ORAZ OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA SKŁADANIE ZAWIADOMIEŃ

1. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego każdy pracownik ośrodka jest zobowiązany do natychmiastowego powiadomienia odpowiednich służb. Po zapewnieniu dziecku pomocy informuje o zaistniałym fakcie osobę upoważnioną przez dyrektora ośrodka oraz sporządza Kartę interwencji.
2. W przypadku pozyskania informacji dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (w tym zaniedbania) osoba upoważniona wraz z dyrektorem ośrodka, w oparciu o Algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec dziecka (załącznik nr 2 do Standardów ochrony małoletnich) podejmuje decyzję o:
  - Powiadomieniu Zespołu Interdyscyplinarnego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej bądź Zespołu Interdyscyplinarnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej o konieczności uruchomienia procedury Niebieskich Kart.
  - Złożeniu do Sądu Rodzinnego wniosku o wgląd w sytuację małoletniego.
  - Zawiadomieniu organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa.

tb

- Dalszym monitorowaniu dobrostanu małoletniego.
3. Wyżej wymienione dokumenty sporządza się w 2 egzemplarzach, z których jeden przechowuje się w ośrodku celem dokumentacji podejmowanych działań związanych ze stosowaniem Standardów ochrony małoletnich.
  4. Osobą uprawnioną oraz odpowiedzialną za dokonanie ww. zgłoszeń jest Dyrektor Darłowskiego Ośrodka Kultury.
  5. Dokumentacja podejmowanych działań w ramach SOM obejmuje:
    - Rejestr interwencji
    - Kartę zgłoszenia
    - Notatkę pracownika dot. podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego
    - Notatki sporządzane w związku z monitorowaniem sytuacji małoletniego
    - Kopie pism skierowanych do innych organów celem pojęcia czynności związanych z podejrzeniem krzywdzenia lub krzywdzeniem małoletniego
    - Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia - o ile został sporządzony
  6. Dokumentacja jest przechowywana **zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14 poz. 67)**
  7. Po upływie 5 lat dokumentacja jest archiwizowana / niszczone w sposób przewidziany.

Rozdział 6

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego

§21

1. Plan wsparcia małoletniego jest opracowywany w przypadku, gdy małoletni doznał krzywdy w związku z uczestnictwem w zajęciach organizowanych przez DOK (dotyczy sytuacji szeroko pojętej przemocy rówieśniczej lub niedozwolonego zachowania ze strony personelu ośrodka).
2. Plan wsparcia jest opracowywany również na prośbę rodzica małoletniego.
3. Plan wsparcia jest opracowywany przez osobę upoważnioną i instruktora prowadzącego zajęcia, na które uczęszcza małoletni. Opracowany plan podlega zatwierdzeniu przez dyrektora oraz jest podpisywany również przez rodzica małoletniego.
4. W przypadku przemocy rówieśniczej w tworzeniu planu mogą brać udział rodzice/opiekunowie prawni małoletniego stosującego przemoc oraz dziecka, na rzecz którego plan jest tworzony.

§22

1. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest monitoring dobrostanu małoletniego i współpraca międzyinstytucjonalna.

2. Zadania personelu DOK wiążą się głównie z pomocą w realizowaniu przez uczestnika zadań związanych z rozwojem zainteresowań i budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami i pracownikami ośrodka jednostki.
3. Plan wsparcia małoletniego nie kończy się wraz z końcem ewentualnej procedury prawnej, a jego czas trwania jest uzależniony od indywidualnych potrzeb małoletniego.

Rozdział 7

Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów ochrony małoletnich

§23

1. Każda osoba, która podejmuje z DOK współpracę dla lub na rzecz małoletnich jest zaznajamiana ze Standardami ochrony małoletnich co potwierdza swoim własnoręcznym podpisem.
2. Raz w roku jest przeprowadzane dla pracowników i instruktorów Darłowskiego Ośrodka Kultury szkolenie przypominające zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego opisane w Standardach ochrony małoletnich.
3. Przeprowadzanie szkolenia i udział w nim pracowników i instruktorów DOK jest dokumentowany w postaci listy obecności na szkoleniu.

Rozdział 8

Zasady przeglądu i aktualizacji sztandarów

§24

1. Standardy ochrony małoletnich są przeglądane i aktualizowane w sposób planowy oraz w każdym razie, gdy zaistnieje taka konieczność
2. Planowy przegląd standardów ochrony małoletnich jest dokonywany podczas corocznego szkolenia przypominającego zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
3. W razie zaistnienia konieczności weryfikacji zapisów w związku ze zmianą prawa, wnioskami z kontroli przeprowadzonej przez uprawnione organy lub w przypadku zastosowania procedury z uwagi na podejrzenie krzywdzenia małoletniego można dokonać aktualizacji lub zmiany zapisów standardów ochrony małoletnich w każdym czasie. Zmian takich dokonuje dyrektor wraz z Koordynatorem ds. Standardów.
4. Fakt corocznego przeglądu Standardów jest dokumentowany protokołem, w którym wpisuje się propozycje weryfikacji przyjętych zasad, sugerowane zmiany zapisów lub inne uwagi. Protokół jest podpisywany przez wszystkie obecne osoby.

5. W przypadku zgłoszenia uwag lub propozycji nowych zapisów do Standardów ochrony małoletnich przez rodziców/opiekunów prawnych lub samych małoletnich biorących udział w zajęciach lub wydarzeniach organizowanych przez DOK są one wykorzystywane podczas corocznego przeglądu Standardów.

ZALECENIA DO PROWADZENIA ROZMOWY Z OFIARĄ PRZEMOCY DOMOWEJ LUB INNEGO KRZYWDZENIA

Celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy.

Nie wolno jednak zapomnieć, że celem spotkania jest również – a może przede wszystkim - udzielenie małoletniemu wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy powinien oczywiście uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to czy sam ujawnił doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u małoletniego symptomy fizyczne i/lub behawioralne.

W pierwszym przypadku pracownik Darłowskiego Ośrodka Kultury, do którego zwrócił się małoletni musi pamiętać, że został uznany za tę osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać.

W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z małoletnim na tematy neutralne, ale dla niego istotne. Zapytać np. o zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw. Rozmowa musi być w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla małoletniego. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Małoletni musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejszy. Trzeba liczyć się z tym, że może być nieprzygotowany do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczony sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną. W rozmowie mogą mu towarzyszyć: uczucie wstydu, lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny, lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy, lęk przed zemstą sprawcy przemocy, brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym). Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające małoletniemu radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością. Pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą rozmowę. Są to:

- tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć,
- wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia,

- zaprzeczenie - wmawiane sobie, że zdarzenie, którego doświadczył lub którego był świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”),
- minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się zdarzają”,
- racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ich z odpowiedzialności za krzywdzenie.

Pracownik DOK będzie musiał poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem dziecka podczas rozmowy i przed mieszaniami się w „nie swoje sprawy”.

Pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z dzieckiem.

Jeżeli to się uda można delikatnie przejść do zadawania mu pytań.

W tym momencie rozmowy trzeba zapewnić małego, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chce na nie odpowiedzieć. Taka informacja wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa i zmniejszy prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę. Oczywiście zasadą jest używanie w rozmowie z prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiając małemu opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażen:

- ☐ - czy możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?
- ☐ - czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
- ☐ - czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
- ☐ wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.

Nie można zadawać pytań sugerujących. Powinno się także unikać pytań zaczynających się od słów: dlaczego? po co? mogących wywołać w małym poczucie winy.

Podczas swojej wypowiedzi mały cały czas powinien mieć świadomość, że jest uważnie słuchany. Pracownik ośrodka powinien używać świadczących o tym sygnałów. Mogą mieć one charakter niewerbalny (gesty, mimika) jak również werbalny. Sygnały werbalne to między innymi: zwroty parajązykowe (np. uhm, aha, no tak), parafrazowanie i odzwierciedlanie. Parafrazowanie można wykorzystać, gdy w rozmowie nastąpi naturalna przerwa, gdy mały nagle zamilknie lub zawiesi głos na końcu zdania i da do zrozumienia, że czeka na jakąś reakcję. Istotą parafrazowania jest powtórzenie własnymi słowami tego, co powiedziało dziecko. Można je zacząć od słów: o ile dobrze Cię zrozumiałem... chcesz przez to powiedzieć, że... próbuję zrozumieć, to znaczy, że... czy mam rację myśląc, że... Odzwierciedlanie to nazywanie odczuć

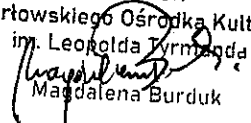
TR.

rozmówcy podkreślające zrozumienie przekazów tak werbalnych jak i pozawerbalnych. Może zacząć się zwrotami: widzę, że jest Ci smutno... wygląda na to, że bardzo Cię niepokoi....

Dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z małym dzieckiem co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone w rodzinie:

- Trzeba zachować spokój.
- Nie można okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania tym co dziecko mówi.
- Trzeba też powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o „agresorze”.
- Pracownik nie jest śledczym. W rozmowie, którą prowadzi nie chodzi o zbieranie dowodów, ustalanie szczegółów i niepodważalnych faktów. Jeżeli sprawa okaże się poważna ustali je sędzia i psycholog specjalista.
- Trzeba starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów.
- Należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe.
- Nie wolno pospieszać dziecka, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń.
- Należy je upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, pochwalić je za to, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu.
- Należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania.
- Nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed dzieckiem, że wszystko jest w porządku.
- Dziecko powinno odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca.
- Nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć.
- Trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. Wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. Nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. Można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są dzieci mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną.
- Nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji.
- Nie można składać innych pochopnych obietnic. Nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy dziecka. Nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi.
- Na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć dziecku, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc.
- Rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

DYREKTOR
Dartowskiego Ośrodka Kultury
im. Leopolda Tyrmonda

Magdalena Burduk

Załącznik 1 - KARTA ZGŁOSZENIA

Imię i nazwisko dziecka	
Osoba zgłaszająca:	
Imię i nazwisko / stopień pokrewieństwa	
Źródło wiedzy lub informacji o przemoc	
Data zgłoszenia	
Forma zgłoszenia	
Fakty wskazujące na potencjalną przemoc oraz osobę ją stosującą wobec małoletniego	
Inne istotne informacje o dziecku lub rodzinie	
Podpisy osób sporządzających kartę	

ZAŁ. 2 - KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE**WOBEC DZIECKA**

Lista A	
Informacja od dziecka lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem przemocy	
A1	Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
A2	Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
A3	Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej rozmowy z opiekunami na ten temat.
A4	Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
A5	Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
A6	Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
A7	Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
A8	Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu)
Obserwacja pracownika DOK	
A9	Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie DOK lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.
Obserwacja pracownika DOK dotycząca dziecka	
A10	Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
A11	Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej rozmowy z rodzicami w tym zakresie.
LISTA B	
Obserwacja pracownika DOK dotycząca dziecka	
B1	Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy
B2	Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w ośrodku, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
B3	Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: gryzie, szczypie się, uderza głową. Dziecko jest od jakiegoś czasu lub stale apatyczne, ospałe, nie ma chęci do zabawy, eksploracji rozwojowej

B4	Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.	
B5	Dziecko często opuszcza zajęcia lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych ośrodka.	
Informacje dotyczące rodziców		
B6	Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.	
B7	Rodzice nie współpracują z ośrodkiem przy udzielaniu pomocy dziecku	
B8	Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny	
B9	Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, itp. lub nie zgłasza się po odbiór dziecka.	
B10	Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.	
LISTA C		
Obserwacja pracownika DOK lub informacja od osób będących w kontakcie z dzieckiem lub rodzicami		
C1	Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.	
C2	Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.	
C3	Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.	
C4	Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.	
C5	Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa	
C6	Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.	
C7	Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.	
C8	Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.	
C9	Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców	

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy A:

- Przygotowanie prośby o uruchomienie Procedury Niebieskich Kart
- A6 - przygotuj zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- Jeśli dziecko wymaga pomocy lekarskiej - WEZWIJ POGOTOWIE
- Jeżeli dziecko wymaga umieszczenia w pieczy zastępczej - WEZWIJ PRACOWNIKA SOCJALNEGO LUB POLICJĘ

Jeśli podejrzewasz, że dziecko jest ofiarą przemocy – nie może ono zostać pod opieką rodzica krzywdzacego.

Zaznaczenie punktów:

B1, B2, B3 - rozważ przygotowanie prośby o uruchomienie Procedury Niebieskich Kart

B4 - porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie.
(w zależności od ustaleń rozmowy reaguj)

B5, B6, B7, B8 - zawiadom Sąd Rodzinny (wniosek o wgląd w sytuację dziecka)

B9 - wezwij Policję.

B10 - monitoruj sytuację dziecka

Przynajmniej 3 punkty z listy C:

- Porozmawiaj z dzieckiem i ustal jego poziom bezpieczeństwa
- Monitoruj sytuację dziecka
- Powtórz obserwację
- W razie potrzeby wdróż wyżej opisane procedury

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy A:

- Przygotowanie prośby o uruchomienie Procedury Niebieskich Kart
- A6 - przygotuj zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- Jeśli dziecko wymaga pomocy lekarskiej - WEZWIJ POGOTOWIE
- Jeżeli dziecko wymaga umieszczenia w pieczy zastępczej - WEZWIJ PRACOWNIKA SOCJALNEGO LUB POLICJĘ

Jeśli podejrzewasz, że dziecko jest ofiarą przemocy – nie może ono zostać pod opieką rodzica krzywdzacego.

Zaznaczenie punktów:

B1, B2, B3 - rozważ przygotowanie prośby o uruchomienie Procedury Niebieskich Kart

B4 - porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie.
(w zależności od ustaleń rozmowy reaguj)

B5, B6, B7, B8 - zawiadom Sąd Rodzinny (wniosek o wgląd w sytuację dziecka)

B9 - wezwij Policję.

B10 - monitoruj sytuację dziecka

Przynajmniej 3 punkty z listy C:

- Porozmawiaj z dzieckiem i ustal jego poziom bezpieczeństwa
- Monitoruj sytuację dziecka
- Powtórz obserwację
- W razie potrzeby wdróż wyżej opisane procedury